

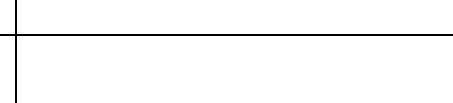
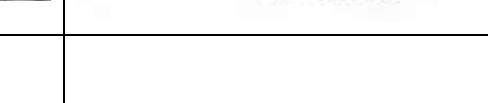
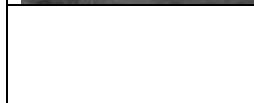
IT-TIELET SENA**L-ISTORJA (GENERALI)****IL-ĦIN: SIEGHÀ U NOFS**

L-Isem: _____

Il-Klassi: _____

1. Qabbel l-isem mal-istampa.

Bieb il-Bombi	Torri ta' de Redin	Forti San Luċjan
Fougasse	Gardjola	Swar

(Total: 6 marki)

2. Aghmel sinjal taħt it-tajba.

- 2.1 Wara l-Ordni tal-Kavallieri ta' San Ĝwann gew f'Malta (l-Ġermaniżi, l-Franċiżi, l-Ingliżi).
- 2.2 Il-Kavallieri tilfu ħafna (xwieni, artijiet, pitturi) minħabba r-rivoluzzjoni fi Franza.
- 2.3 L-aħħar Gran Mastru kien (Hompesch, De Redin, De Rohan).
- 2.4 Bosta Kavallieri kienu (Franċiżi, Russi, Ġermaniżi).
- 2.5 Il-flotta Franciża waslet fid-9 ta' Ĝunju (1800, 1798, 1700).
- 2.6 Napuljun ried jidħol fil-Port biex jieħu (l-ilma, l-iskjavi, l-ikel).
- 2.7 L-Ordni għamel ħbieb mar-Russja u l-(Ġermanja, Ingilterra, Egħittu).
- 2.8 Napuljun kien (Kaptan, Prinċep, General) Franciż.
- 2.9 Minn Malta Napuljun baqa' sejjjer l-(Egħittu, Awstrija, Ingilterra).
- 2.10 Ir-rewwixta tal-Maltin kontra l-Franċiżi bdiet (fil-Belt Valletta, fċċ-Ċittadella, fl-Imdina).

(Total: 10 marki)

3. Qabbel kolonna A ma' kolonna B. Għandek numru 1 bħala eżempju.

	Kolonna A		Kolonna B
1.	Forzati		kienu jingaġġaw għal xogħol fuq ix-xwieni minn rajhom u jirċievu paga żgħira
2.	Qalfat		kien iħegġeg lill-qaddiefa biex jaqdfu
3.	Kurdar	1	kienu nies li jinqabdu u mgiegħla jaħdmu fuq ix-xwieni bilfors
4.	Argužin		kien jimla l-fili ta' bejn l-injam bil-qatran u bl-istoppa
5.	Sibbien		biċċiet tal-baħar
6.	Xwieni		kien jagħmel il-ħbula
7.	Buonavoglie		ħallelin tal-baħar

(Total: 6 marki)

4. Wieġeb il-mistoqsijiet.

- 4.1 Aghmel sing taħt 1-erba' (4) ħaddiema li kont issib jaħdem fuq ix-xwieni.

tabib	sajjed	kaptan	taħħan
għalliem	tmunier	bidwi	bumbardier (4)

- 4.2. Aghżel **wieħed** minn dawk l-erba' ħaddiema li sibt u ikteb sentenza fuq għal xiex k-jaħdem fuq ix-xini.

Haddiem	Sentenza
	(2)

(Total: 6 marki)

5. Imla l-vojt bil-kliem provdut.

Mondion	Barokk	ekonomija	disinji	Katidral
l-Bieb tal-Imdina	proġetti	kappella	terremot	Gran Mastru

Fl-1693 sar _____. Fost il-ħsarat kbar insibu li l-_____ tal-Imdina ġġarraf. Il-_____ Manoel de Vilhena qabbar lill-perit Franciż _____ biex jagħmel _____ għar-restawr tal-Imdina.

L-Imdina ġiet irrestawrata fuq stil _____. Dan il-perit ħadem fuq bosta _____ oħra, fosthom il-Forti Manoel u _____. Huwa ndifen fil-_____ tal-Forti Manoel.

Illum l-Imdina għandha potenzjal kbir, dak li tgħin lill-_____ Maltija permezz tat-turiżmu.

(Total: 10 marki)

6. Ghid jekk s-sentenza hix Veru jew Falz.

- 6.1 L-arazzi huma maħduma minn ħajt, suf u ħarir tassew fini. _____
- 6.2 Il-Kripta tal-Knisja Konventwali ta' San Ģwann saret biex fiha jindifnu l-Maltin tal-Belt. _____
- 6.3 Is-saqaf tal-Knisja Konventwali ta' San Ģwann ġie mpitter minn Lorenzo Gafà. _____
- 6.4 Il-paviment tal-Knisja Konventwali ta' San Ģwann sar mill-injam. _____
- 6.5 Il-kwadru ta' *Qtugħ ir-Ras ta' San Ģwann* tpitter minn Caravaggio. _____

- 6.6 Il-Kor li hemm fil-Knisja Konventwali ta' San Ģwann sar mill-fidda.
- 6.7 L-istil Rinaxximentali hu pjuttost lixx u nieqes mid-dekorazzjonijiet fil-ġebla.
- 6.8 It-Teatru Manoel inbena fi żmien il-Gran Mastru de Vilhena.
- 6.9 ġlormu Cassar għamel id-disinni tal-bereg fil-belt Valletta.
- 6.10 Il-bereg inbnew mill-ewwel fuq stil Barokk.

(Total: 10 marki)

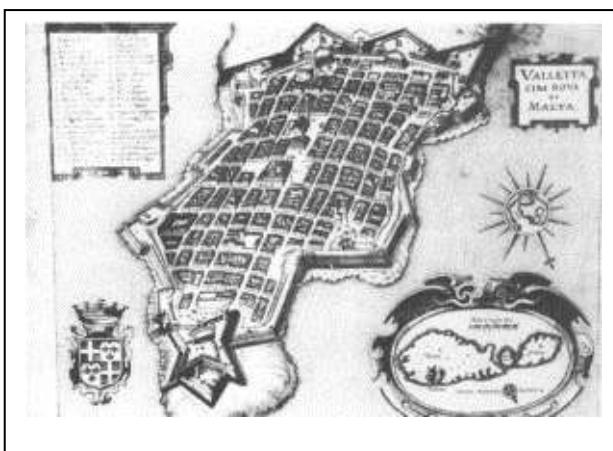
7. **Din hi l-istorja ta' Lippu u kif spiċċa quddiem l-Inkwiżitur. Is-sentenzi mhumiex f'sekwenza imma huma mhawda.**

Poġġi s-sentenzi f'kronologija billi tikteb in-numru ħdejn is-sentenza li ġrat l-ewwel. L-ewwel waħda hi mogħtija bhala eżempju.

	L-Inkwiżitur qatagħha li jiena ħati.
	Dhert quddiem l-Inkwiżitur fejn staqsewni ħafna mistoqsijiet.
	Kont qiegħed naqra l-ktieb fl-imwarrab iż-żda ghadda n-Nutar u rani.
	Habba il-bieb, kienu s-suldati tal-Inkwiżitur.
	Bħala penitenza jkollu mmur nisma' quddiesa u nitqarben kuljum.
1	Ġie ktieb projbit f'idejja u bdejt naqrah.

(Total: 5 marki)

8. Ifli sors A u wara wieġeb il-mistoqsijiet.

Sors A: Pjanta tal-Belt Valletta

- 8.1 X'jisimha l-għolja li fuqha nbniet il-Belt Valletta? _____ (1)

8.2 Semmi ż-żewġ portijiet li jdawru l-Belt Valletta.

8.3 Semmi raġuni għaliex intgħażlet din l-għolja għall-bini tal-Belt Valletta.

 (1)

8.4 Semmi żvantaġġ wieħed li kellha din l-għolja.

 (1)

8.5 Saru diversi ligħejiet dwar kif kellu jsir il-bini fil-belt il-ġdida. Semmi waħda.

 (1)

8.6.1 Il-Kavallieri riedu jibnu “Belt mis-sinjuri għas-sinjuri”. Taħseb li rnexxielhom

jagħmlu dan? _____ (1)

8.6.2 Għid għaliex taħseb hekk? _____

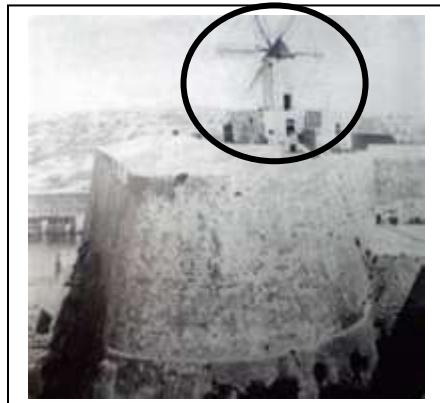
_____ (2)

(Total: 9 marki)

9. Ifli sorsi B u C u wara wieġeb il-mistoqsijiet.

Sors B

Sors C

9.1 X'jisseqjaħ il-bini li qiegħed jidher f'sors B? _____ (1)

9.2 Min kien il-Gran Mastru li ħallas għal dan il-proġett? _____ (1)

9.3 Minn fejn setgħu jgħib l-ilma għall-belt qabel il-bini ta' dan il-proġett?

_____ (1)

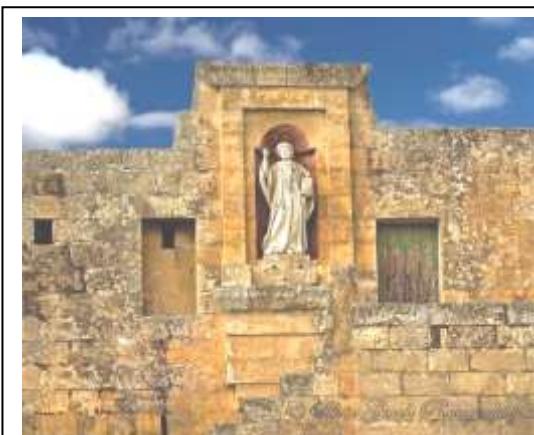
- 9.4 Għall-Kavallieri “Belt mingħajr ilma qisha katavru”. X’taħseb li riedu jfissru b’din? _____ (1)
- 9.5 F’Sors C naraw parti mill-fortifikazzjonijiet tal-Belt. X’inhi l-binja, immarkata b’ċirku, li tidher eż-żgħix wara din il-fortifikazzjoni? _____ (1)
- 9.6 Għal xiex kienet tintuża din il-binja? _____ (1)
- 9.7 Biex kienet taħdem din il-binja?
(żejt, riħi, pitrolju, gass, elettriku) (1)
- 9.8 F’din il-binja kien ikollhom il-qamħ. X’prodott kienu jagħmlu mill-qamħ f’din il-binja? _____ (1)

(Total: 9 marki)

10. Ifli sorsi D u E u wara wieġeb il-mistoqsijiet.

Sors D

Sors E

- 10.1 Sors D u Sors E insibuhom fl-irħula Maltin. X’qed tara f’Sors D u f’Sors E?

Sors D _____ (1)

Sors E _____ (1)

- 10.2 X’informazzjoni jagħtuna dawn is-sorsi dwar il-Maltin?

_____ (1)

- 10.3 Għal xiex kien ikun hemm oġġett bħal dak li jidher f’sors E mal-faċċata tad-dar tagħhom?

_____ (1)

- 10.4 Ifred il-karatteristici ta' raħal Malti minn dawk tal-Belt Valletta billi tpoggi l-kien fil-kolonna t-tajba.

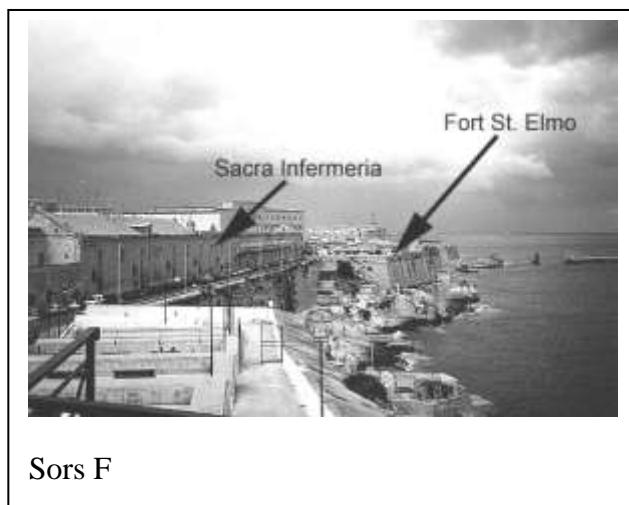
sqaq	triq dritta	berga	ħajt tas-sejjieħ	subborg
Kon-Katidral	triq imserrpa	salib tad-dejma	sur	razzett

Karatteristici ta' raħal Malti	Karatteristici tal-Belt Valletta

(10 marki)

(Total: 14-il marka)

11. Ifli sors F u wara wieġeb il-mistoqsijiet.

- 11.1 Is-Sacra Infermeria f'sors F kienet l-isptar tal-Kavallieri. Fejn kien l-isptar tal-Kavallieri qabel ma nbniet il-Belt Valletta? _____ (1)
- 11.2 Is-Sacra Infermeria kienet meqjusa bħala l-ahjar sptar fl-Ewropa. Semmi raġuni għaliex kienet meqjusa hekk.
_____ (1)

11.3 Kif qiegħda tintuża s-Sacra Infermeria llum?

11.4 Fuq Manoel Island il-Kavallieri bnew sptar ieħor. X'kien jismu dan l-isptar?

 (1)

11.5 Liema mard kien ikollhom il-pazjenti f'dan l-isptar? _____ (1)

(Total: 5 marki)

12. Aghżel WAHDA minn dawn it-temi u ikteb paragrafu dwarha.

12.1 Il-qaghda tal-Maltin taħt il-Kavallieri

12.2 Ir-Rivoluzzjoni tal-1789 fi Franzia

12.3 Il-fortifikazzjonijiet tal-Kavallieri madwar il-kosta ta' Malta

12.4 Il-Franċiži f'Malta

(Total: 10 marki)

T M I E M I L - K A R T A